

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK
BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
DİL VE KONUŞMA
TERAPİSİ BÖLÜMÜ**

2019-2023 STRATEJİK PLANI

ANKARA

2019

İÇİNDEKİLER	SAYFA
1. GİRİŞ	1
2. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ	2
3. DURUM ANALİZİ	3
3.1. TARİHÇE	4
3.2. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	5
3.3. ORGANİZASYON ŞEMASI	6
3.4. FİZİKİ YAPI VE FİZİKSEL KAYNAKLAR	7
3.5. ÖĞRENCİ SAYISI	8
3.6. İNSAN KAYNAKLARI	9
3.7. MALİ KAYNAKLAR	10
3.8. ARAŞTIRMA PROJESİ VE YAYIN BİLGİLERİ	11
3.9. SAĞLIK HİZMETLERİ	12
3.10. PAYDAŞ ANALİZİ	13
3.11. GZFT ANALİZİ	14
4. MİSYON, VİZYON, DEĞERLER VE STRATEJİK AMAÇLAR	15
4.1. MİSYON	16
4.2. VİZYON	16
4.3. DEĞERLER	16
4.4. STRATEJİK AMAÇLAR-HEDEFLER- STRATEJİLER-PROJELER	17
4.5. PROJELERLE İLGİLİ BİRİMLER	18
5. MALİ KAYNAK İHTİYACI	19
5.1. GELİR TAHMİNLERİ	20
6. İZLEME VE DEĞERLENDİRME	22

1.GİRİŞ

Özel gereksinimli, dezavantajlı ya da engelli olma durumu insanlık tarihi kadar eskiye dayanır. Bu durumda olan yenidoğan, çocuk, yetişkin ve yaşlı bireylerin ihtiyaçları olan sağlık, eğitim ve rehabilitasyon imkanlarına ulaşabilmeleri ile performanslarının en üst düzeyine getirilerek topluma kazandırılması bireysel ve toplumsal yarar açısından oldukça önemlidir. Buradaki en dikkat çeken düşünce her bireyin biricik olduğu ve eşit fırsatlar sağlanması gerektiğidir. Gerek dünyada gerekse ülkemizde bu anlamda önemli mesafe kat edilmiştir.

Dil ve konuşma terapisi alanı da bu re/habilitaston alanlarından birisidir. Dil ve konuşma terapisine ihtiyacı olan bireyler arasında belirli bir tıbbi tanı alabilen çeşitli hastalıklar, fiziksel, duysal, zihinsel veya nörojenetik bozukluklara sahip bireyler yer alabilir. Bu gibi durumlarda bireyin ihtiyaçları daha görünür olduğu için hizmetlere erişimi kolaylaşmaktadır. Ancak tanı güçlüğü olan ve engelli olma riski altında olan bireyler de vardır ve bu grubu dil ve konuşma terapisine ihtiyaç duyanlar oluşturur. Avrupa’da 18 yaşın altında dil ve konuşma terapisine ihtiyaç duyan 5,8 milyon çocuk olduğu ileri sürülmektedir*.

Kafa travması ya da inme sebebiyle bilişsel, iletişimsel ve yutma fonksiyonlarında kayıp veya yetersizlik yaşayan genç, yetişkin ya da yaşlılar da dil ve konuşma terapisine ihtiyaç duyan bir diğer popölasyondur. Bu bireylerin de dil ve konuşma terapisi hizmetlerini ömür boyu almaları gerekebilmektedir. Bu nedenlerle dil ve konuşma terapisi alanında çalışan meslek elemanlarının sayıca artması ve istihdamının sağlanması toplumsal ve bireysel üretkenliğin devamı, refahın artması için oldukça önemlidir.

Eğitim ise bu noktada bahsedilmesi gereken husustur. Eğitim siyasal ve demokratik toplum bilincini geliştirme, karmaşık sorunların anlaşılmasını sağlamada, teknolojik ilerlemeye yardımcı olma ve kültürel yetenekleri keşfetme gibi çok yönlü etkilere sahiptir. Üniversitelerde verilen eğitim ise sadece teorik bilginin kazanımının yanı sıra bilgiye nasıl ulaşılacağı konusunda yol gösterici olmalıdır. Bu sağlandığı zaman gelişen teknolojiye sadece ayak uydurmak değil teknolojiye yön vermek de gerçekleştirilebilir. Bunun temelleri, disiplinlerarası ve nitelikli araştırmalar yapmak, girişimciliği, üst düzey eğitim desteklemek ve ile ulusal ve uluslararası düzeyde saygın ve öncü bir üniversite olabilmek ile atılacaktır.

Üniversitenin bu dünyaya açılan, hızla ilerleyen ve bilime katkı sağlayan bir kurum olduğu gerçeği unutulmayarak bu doğrultuda üniversitelerin kendini sürekli yenilemesi ve gelişmesi temel zorunluluktur. Bu noktada ise üniversitelerin yenilenmesinde ve vizyona ulaşmasında etkili şekilde mevcut durumunun değerlendirilmesi, stratejik hedeflerin belirlenmesi ve olanakların en verimli şekilde kullanabilmesi için stratejik planlama çalışmalarının gerçekleştirilmesi önemli olmaktadır.

* Law, J. (Coordinator) Memorandum of Understanding. Enhancing Children's Oral Language Skills Across Europe. COST Action IS1406 Project.

2. STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ

Gerçekleştirilen stratejik planlama çalışmaları bölümümüze ait ilk çalışma olacaktır. Stratejik plan için mevcut durumun değerlendirilmesi ve GZFT (Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler) analizi için bölümümüzde gerekli çalışmalar yapılmış ve bu çalışmalar sonucunda "G.Ü Sağlık Bilimleri Fakültesi Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü Stratejik Planı" oluşturulmuştur.

3. DURUM ANALİZİ

Bölümümüz, 2017 yılında öncelikli alanlar kapsamında 2 adet araştırma görevlisi ve vekaleten bir bölüm başkanının atanması ile kurulmuştur. Bölümün lisans öğrencisi bulunmamaktadır.

Öğretim elemanları, enstitümüz yüksek lisans programı olan "K.B.B. ODYOLOJİ VE KONUŞMA SES BOZUKLUKLARI PROGRAMI" için lisansüstü dersler vermekte ve bu program kapsamında tez yürütmekte, bölüm dışında lisans dersleri vermekte, projeler yazmakta, çeşitli ulusal ve uluslararası kongrelerde konuşmalar yapmakta, ve dil, konuşma, ses ve yutma bozukluğu değerlendirme-yönlendirme-terapi hizmetlerini sürdürmektedirler.

3.1. TARİHÇE

Türkiye'de öncesinde yüksek lisans ve doktora programları ile dil ve konuşma terapisi çalışma alanlarında yetkin bireyler yetişmesi sağlanırken dil ve konuşma terapistliği alanında

ilk lisans eğitimi, 2012-2013 öğretim yılında başlamıştır. Şuanda ise toplam 12 üniversitede (özel ve devlet üniversiteleri) lisans eğitimi mevcuttur ve dil ve konuşma terapisi alanının öncelikli alanlar kapsamında olmasının da etkisiyle bu sayı her geçen yıl artmaktadır.

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2017 yılında "Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü" kurulmuştur. Bölümün lisans öğrencisi bulunmamaktadır.

3.2. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

Etik ve standartları dünyada bu alanın ileri düzeyde geliştiği Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Avusturalya, Kanada ve Avrupa birliği ülkelerinde dil ve konuşma terapisi mesleki tanımı ortak olarak 'İletişim (dil, konuşma, konuşma akıcılığı, ses, rezonans) ve yutma bozukluklarını önleme, tarama, işlevsel değerlendirme ve ayırıcı tanılama ile müdahalesi, habilitasyonu ve rehabilitasyonu alanında tanımlanmış, bağımsız, özerk bir meslektir.' şeklinde yapılmıştır. Ülkemizde dil ve konuşma terapisi mesleği 26 Nisan 2011 tarih ve 6225 sayılı kanun ile yasal zeminde sağlık mensubu olarak tanımlanmıştır. Buna göre yapılan meslek tanımı şu şekildedir; Dil ve konuşma terapisi alanında lisans eğitimi veren, fakülte veya yüksekokullardan mezun veya diğer lisans eğitimleri üzerine dil ve konuşma terapisi alanında yüksek lisans veya doktora yapan; bireylerin ses, konuşma ve dil bozukluklarının önlenmesi için çalışmalar yapan ve ilgili uzman tabip tarafından teşhisi konulmuş yutkunma, dil ve konuşma bozukluklarının rehabilitasyonunu sağlayan sağlık meslek mensubudur.

Dil ve Konuşma Terapisi programı, öğrencilere ve halka en yüksek standartlarda bilgi, klinik hizmet ve araştırma koşullarını sağlayarak dil ve konuşma ile ilgili problemlerin en doğru şekilde ele alınmasını, öğrencilere Dil ve Konuşma Biliminin prensiplerini aşilayarak, mesleki muhakeme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyerek hem sağlık hizmeti hem de akademik araştırma boyutunda en üst seviyede Dil ve Konuşma Terapistleri yetiştirmeyi görev edinecektir.

Türkiye'de Dil ve Konuşma Terapisi lisans eğitimi 4 yıl tam zamanlı olarak verilmektedir. Dersler; teorik ve pratik olarak yürütölmektedir. Öğrencilerin, çalışma alanlarına yönelik alan çalışması ve kurum stajları yapmak, rapor, seminer, eğitim ve araştırma projeleri hazırlama ve sözlü sunum yapma sorumlulukları bulunmaktadır. Dördüncü yılın sonunda Dil ve Konuşma Terapisi Lisans Programı öğrencileri "Dil ve Konuşma Terapisti" unvanı ile mezun olmaktadır.

Dil ve konuşma terapisti bebeklikten yaşlılığa dek tüm yaş gruplarına iletişimin kalitesini arttırmak temel hedefi ile, dil, konuşma, ses, yutma ve yeme bozukluklarında hizmet vermektedir.

Dil ve konuşma terapistleri, halk sağlığı merkezleri, özel klinik ve rehabilitasyon merkezleri, okul öncesi eğitim kurumları, okullar, işitme engelliler okulları, üniversite hastaneleri, devlet hastaneleri ve özel hastaneler gibi çeşitli hizmet bölgelerinde görev alabilir ve danışmalık yapabilirler.

Dil ve Konuşma Terapistlerinin Hizmet Verebilecekleri Alanlar:

- Akıcı konuşma bozuklukları
- Gecikmiş dil ve konuşma
- Özgül dil bozuklukları
- İşitme kaybına bağlı dil ve konuşma bozuklukları
- Konuşma sesi bozuklukları (artikülasyon/fonolojik bozukluklar)
- Dudak damak yarıkları ve kraniyofasiyal anomaliler
- Nörojenik dil ve konuşma bozuklukları
- Ses bozuklukları
- Yutma bozuklukları
- Yeme bozukluklarının

değerlendirme terapi, takip ve yönlendirilmesinde görevlidirler.

3.3. ORGANİZASYON ŞEMASI

Bölüm Başkanı:

Prof. Dr. Bülent GÜNDÜZ

Öğretim Elemanları:

Öğr. Gör. Nurcan KILIÇ
Arş.Gör. Güzide ATALIK
Arş.Gör. Hakan GÖLAÇ

3.4. FİZİKİ YAPI VE FİZİKSEL KAYNAKLAR

Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü bünyesinde henüz derslik bulunmamaktadır. Öğrenci alımı gerçekleşmediği için böyle bir ihtiyaç olmasa da yakın hedefler içerisinde olması sebebiyle derslik ve laboratuvar imkanlarının yetersi olacağı dikkat çekmektedir.

3.5. ÖĞRENCİ SAYISI

Bölümümüz henüz öğrenci alımına başlamamıştır.

3.6. İNSAN KAYNAKLARI

Bölümde 1 profesör, 1 öğretim görevlisi ve 2 araştırma görevlisi olmak üzere toplam 4 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Ayrıca bölümün işleri ile ilgili idari kadroda 1 elemanı mevcuttur.

3.7. MALİ KAYNAKLAR

Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü değerlendirme ve terapi hizmetlerinden elde ettiği gelir ile döner sermayeye katkıda bulunabilmektedir. Ancak fiziki şartların ve kaynakların yeterli olmaması sebepleriyle bu katkı oldukça sınırlı kalmaktadır.

Bölümümüzün döner sermayeye katkısı Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı tarafından kayıt altına alınmaktadır.

3.8. ARAŞTIRMA PROJESİ VE YAYIN BİLGİLERİ

Bölümümüzde öğretim elemanları tarafından kısa bir süre içerisinde pek çok ulusal ve uluslararası makaleler yazılmış, kongrelerde bildiriler sunulmuştur. Bölümümüzde yer alan öğretim üyeleri ve öğretim elemanlarının son akademik dönem boyunca yer aldığı akademik çalışmalara ait veriler tabloda verilmiştir.

Tablo: Bölüm Öğretim Elemanlarına Ait Yayın Bilgileri

	2018-2019 Akademik Yılı
Makale	8
Bildiri	11

3.9. SAĞLIK HİZMETLERİ

İhtiyacı olan bireylerin sağlık sorunlarına Tıp Fakültesine bağlı Gazi Hastanesinde ve hastaneye bağlı olarak hizmet veren Rektörlük Yerleşkesindeki poliklinikte gerekli müdahaleler yapılmaktadır.

3.10. PAYDAŞ ANALİZİ

Paydaşlarımız:

- Akademik personel, idari personel, öğrenciler, mezunlar, veliler, sağlık personeli, hasta ve yakınları, toplum
- Kamu kurum ve kuruluşları; Sağlık Bakanlığı, Devlet Hastaneleri, Özel Hastaneler, Milli Eğitim Bakanlığı, Okullar, Rehberlik Araştırma Merkezi, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Devlet İstatistik Enstitüsü, İl Sağlık Müdürlüğü, Aile Sağlığı Merkezleri, YÖK, ÖSYM, ÜAK, Ulusal ve uluslararası Dil ve Konuşma Terapisi Bölümleri, Araştırma kuruluşları ve fonları (ulusal ve yabancı), TÜBİTAK, Avrupa Birliği Komisyonları, WHO
- Özel Sektör; Özel okullar (her yaş grubu), Özel hastaneler, Özel Klinikler
- Medya; TV, radyo, yazılı basın, web

3.11. GZFT ANALİZİ

3.11.1. ZAYIF YÖNLER

1. Bölümümüze henüz lisans düzeyinde öğrenci alımının olmaması
2. Bölümümüzde henüz yüksek lisans ve doktora programımızın olmaması
3. Üniversite kütüphanesinde bilim dallarımıza yönelik kitap ve süreli yayın sayısının yetersizliği ve sürekliliğinin olmaması.
4. Öğretim elemanı başına düşen SCI yayın sayısının azlığı, araştırma/proje sayısının azlığı
5. Klinik işyükü sebebiyle çalışma/ proje vb. akademik çalışmaya yapmaya zaman kalmaması
6. Teşvik yetersizliği
7. Diğer bölümler ile interdisipliner çalışma ortamının tam sağlanamaması bu sebeple bölümün diğer bölümler tarafından yeterince tanınmamış olması

3.11.2. GÜÇLÜ YÖNLER

1. Öğretim elemanlarımızın bilimsel yenilikleri yakından takip etmesi ve sürekli bir gelişim içinde olmaları
2. Bölümümüzün alanında iyi yetişmiş ve güçlü kadrolara sahip olması
3. Öğretim elemanlarımızın disiplinler arası çalışmayı benimsemiş olması

4. Bölümümüzdeki akademik personelin Gazi Üniversitesi'ni ve Dil ve konuşma terapisi bölümünü benimseyip, aidiyet duygusu ile bölümün ilerlemesi için maddi ve manevi desteklerinin olması
5. Öğretim elemanlarımızın bilimsel yenilikleri yakından takip etmesi ve sürekli bir gelişim içinde olmaları
6. Bölümümüzden mezun olduğunda, başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve MEB gibi kamu kurum ve kuruluşlarında iş imkanının olması
7. Bölümümüzden mezun olduğunda özerk çalışabilme imkanının olması
8. Kamu Kurum ve kuruluşları ile özel sektörün, gelişim değerlendirme, eğitim programları geliştirme, seminer-konferans-danışmanlık verme, hizmet içi eğitim çalışmalarını yürütme, komisyon çalışmaları gibi hizmetleri talep etmesi
9. Bölümümüzden mezun olduğunda, mezunlarımızın çalışma alanlarının çok geniş olması ve büyük bölümünün özel sektörde iş bulabilmesi
10. Bölümümüzün akademik personelinin yurtdışı deneyiminin oluşu ve bu sayede uluslar arası platformda üniversitemizi tanıtmak imkanının olması
11. Yeni açılan pek çok dil-konuşma terapisi bölümünde alanında uzman öğretim elemanı bulunmazken bölümümüzdeki tüm akademik personelin dil ve konuşma terapisi alanında uzman kişilerden oluşması

3.11.3.TEHDİTLER

1. Mesleki alanımız açısından yetkin olmayan farklı branşlardan bu alana geçen/geçmek isteyen akademisyenlerin olması
2. Öğrenci alımına başladıktan sonra muhtemel yetersiz fiziki koşullar (derslikler, WC, klinik uygulama alanı, sosyal alan)
3. Dil ve konuşma terapisti olmayan kişilerin, özel sektörlerde dil ve konuşma terapisi hizmetini vermesi ve bu konuda yaptırımın olmaması sonucu mezunların istihdam sıkıntısı yaşayacak olması
4. Alanında yetkin akademik personel olmayan bölüm sayısının Türkiye genelinde sürekli artması

3.11.4. FIRSATLAR

1. Dil ve Konuşma Terapisi alanına ilginin ve başvurunun artmış olması

2. Mezunların devlette ve sektörde çalışma alanının genişliği
3. Türkiye genelinde yetkin akademik personel ihtiyacının artması
4. Farklı çalışma alanlarının varlığı
5. Bölümün yeni bir bölüm olması
6. Multidisipliner çalışabilme olanağı
7. Bölüm içi koordinatörlükler ile iş akışının sürdürülebilir ve yenilikçi olması

4. MİSYON, VİZYON, DEĞERLER VE STRATEJİK AMAÇLAR

4.1. MİSYON

Dil ve Konuşma Terapisi programı, öğrencilere ve halka en yüksek standartlarda bilgi, klinik hizmet ve araştırma koşullarını sağlayarak dil ve konuşma ile ilgili problemlerin en doğru şekilde ele alınmasını, öğrencilere Dil ve Konuşma Biliminin prensiplerini aşilayarak, mesleki muhakeme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyerek hem sağlık hizmeti hem de akademik araştırma boyutunda en üst seviyede Dil ve Konuşma Terapistleri yetiştirmeyi görev edinmiştir.

4.2. VİZYON

Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, halkın bilgi edinmesi ve bilinçlendirilmesi ilkesi temelini benimseyen, kanıta dayalı klinik eğitimde ulusal ve uluslararası liderlik vasfına sahip, bilgiyi kullanan, bilime katkısı olan, bilimsel girişimci ruhu ve disiplinler arası yaklaşımla işbirliği içerisinde çağdaş ve bağımsız çalışma yetisine sahip olmayı hedeflemektedir.

4.3. DEĞERLER

Sorumluluk, bilimsellik, ekip ruhuna sahip olmak, multidisipliner yaklaşım, organize olmak, dürüstlük, yaratıcılık.

4.4. STRATEJİK AMAÇLAR-HEDEFLER-STRATEJİLER-PROJELER

Hedef 1: Lisans programına öğrenci alımı

Strateji: Öğrenci alımı için gerekli girişimlerde bulunulması.

Performans göstergesi: Bölümün lisans eğitime başlaması

Hedef 2:Öğrencilere yeterli düzeyde eğitim verilebilmesi için fiziki olanakların artırılması

Strateji: Laboratuvar ve sınıf talep edilmesi

Performans göstergesi: Bölümün sahip olduğu fiziki mekan kapasitesindeki artış.

Hedef 3:Akademik çalışmalara önem verip ulusal/uluslararası yayın sayısını arttırmak

Strateji: Öğretim elemanlarının ulusal ve uluslararası kongre, kurs ve seminerlere katılımının teşvik etmek

Performans göstergesi: Yayın sayısının artması

Hedef 4: Öğrencilere yeterli kaynak sağlanması

Strateji: Ulusal ve uluslararası yayınları bölümümüzde ve/veya üniversite kütüphanesinde mevcut hale getirmek

Performans göstergesi: Öğrencilerin istedikleri zaman ihtiyaçları olan kaynakları kullanabilmesi.

Hedef 5: Bölümdeki akademik personelin performansını/başarısını arttırmak

Strateji 1: Öğretim elemanlarının ulusal/uluslararası kongrelere konuşmacı olarak katılımlarını sağlamak.

Strateji 2: Öğretim elemanlarını takdir ve teşvik etmek.

Performans göstergesi: Daha mutlu ve daha başarılı akademik kadro

4.5. PROJELERLE İLGİLİ BİRİMLER

Bölümümüzde projelerle ilgili bir birim bulunmamaktadır. Proje başvuruları üniversite içinde Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Birimi'ne yapılmaktadır.

5. MALİ KAYNAK İHTİYACI

5.1. Gelir Tahminleri

Bölümümüzün mali kaynağı bulunmamaktadır.

6. İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Stratejik plan ve program çerçevesinde bölüm içi izleme ve değerlendirme yapılması planlanmaktadır.